

REPUBLIC OF ESTONIA
E-RESIDENCY

E-residentsuse jätkustrateegia 2026–2029

+

+

E-residentsus 2025

Sisukord

Kokkuvõte	3
1. Senise jätkustrateegia (2022–2025) kokkuvõte ja uue tutvustus	7
2. Jätkustrateegia 2026–2029. Täpsem fookus ja konversiooni suurendamine	10
2.1. Praegune olukord. SWOT-analüüs	10
2.2. Selgem fookus: <i>future large business</i> ’ide kriteeriumid	11
2.3.1. Müügi- ja turundustegevuste parendamine	13
2.3.1.1. Müügitegevuste parendamine, riikide mudel ja ärianalüüs	13
2.3.1.2. Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste parendamine	15
2.3.2. Kasutajakogemuse parandamine	17
2.3.2.1. Kiirendatud taotlusprotsess (ingl <i>fast track</i>)	19
2.3.2.2. Kaardivabadus ja biomeetriline isikutuvastus	20
2.3.3. Teenuste paketi täiustamine ja <i>benchmarking</i>	21
2.3.3.1. Teenuste paketi täiustamine	21
2.3.3.2. <i>Benchmarking</i>	23
2.3.4. E-residentsusega seotud riskid ja nende maandamine	25
2.3.5. Uute äriarendussuundade tuvastamine ja analüüs	28
3. Lisad	30
Lisa 1. E-residentsuse programmi reklaami väärtuse ekvivalent 2014–2024	30
Lisa 2. E-residentsuse programmi tulemused 2018–2024	31
Lisa 3. Jätkustrateegia 2022–2025 tegevuste staatus	32
Lisa 4. Jätkustrateegia 2022–2025 riskide peamised maandamistegevused ja tulemused	34

Kokkuvõte

E-residentsus on kujunenud Eesti digitaalse kuvandi nurgakiviks ja oluliseks majandusmootoriks, pakkudes välismaa ettevõtjatele võimaluse luua ja hallata ettevõtteid Euroopa Liidu jurisdiktsioonis. Viimase kümnendi jooksul on programm andnud märkimisväärse panuse Eesti majandusse, tuues riiki uusi ettevõtteid, maksutulu ja investeeringuid.

Samuti on e-residentsus Eesti rahvusvahelise turundamise edulugu: reklaami väärtuse ekvivalent (ingl *advertising value equivalency*) kogu programmi eluea jooksul on 582 miljonit eurot ([lisa 1](#)).

Jätkustrateegia perioodil (2022–2025) on suudetud tunduvalt parandada uute e-residentide kvaliteeti, mida näitab nende loodud ettevõtete arvu ja maksutulu kasv ([lisa 2](#)).

Eelmisel strateegiaperioodil (2022–2025) viis e-residentsuse meeskond ellu peaaegu kõik talle seatud ülesanded, samuti on ulatuslikult tegeletud riskide maandamisega.

Samas on endiselt erinevatel põhjustel teostamata laiemal vastutusel olevad tootearendused, mis parandaksid kasutajakogemust. Eri põhjustel ei osutunud piisavalt teostatavaks ka teenuste paketi täiustamine.

Aastatel 2022–2025 on saavutatud märkimisväärne kasv e-residentsuse meeskonna parendatud tegevuste ja protsesside abil (nt riikide mudeli loomine). Uue jätkustrateegia loomisel tehtud kvalitatiivintervjuude¹ üks peamiseid järeldusi oli, et e-residentsuse toode töötab ja sellel on jätkuvalt kasvuruumi.

Siiski on ka protsesside parandamisest ja fookuse täpsustamisest tuleneval kasvul piirid ning uus kasvukõver eeldab tootearendusi. Alates e-residentsuse 2.0 valgest raamatust² on strateegilistes protsessides jõutud järelduseni, et olulise kasvu tooks programmile kasutajakogemust parandavad tootearendused.

Programm hakkab praeguste ressursside ja kasutajamugavuse juures saavutama maksimumi, mis on võimalik saavutada ilma täiendavate tootearendusteta.

2022–2025

On suudetud tunduvalt parandada uute e-residentide kvaliteeti

2022–2025

Meeskond viis ellu peaaegu kõik talle seatud ülesanded

¹ Aastal 2025 tehtud 25 kvalitatiivintervjuud tippametnike, ettevõtjate, e-residentide ja arvamusiidritega.

² [E-residentsus 2.0. Valge raamat](#).

E-residentsuse uue jätkustrateegia (2026–2029) eesmärk on parandada kasutajakogemust, täiustada teenuste paketti, parendada müügitegevust ja maandada riske, et tagada e-residentsuse jätkusuutlikkus ja usaldusväarsus. Uue strateegia keskmes on senisest veel selgema fookuse seadmine nii müügitegevuses, teenuste paketi täiustamises kui ka tootearenduses.

Uue jätkustrateegia fookuse keskmes on täpsemalt sõnastatud sihtrühm: need on ettevõtjad ja/või ettevõtted, kes on end juba tõestanud ja soovivad kasvada. Need ettevõtted (ingl *future large businesses*, FLB) on uue strateegia peamine sihtrühm nii kasutajakogemuse parandamise, teenuste paketi täiustamise kui ka müügitegevuste arendamise puhul.

FLB-de ligimeelitamine ja toetamine aitab **tunduvalt suurendada e-residentsuse maksulaekumist, nähtavust ja positiivseid näiteid**. See aitab omakorda positsioneerida Eestit kui atraktiivset ärikeskkonda ambitsioonikatele ja kasvule keskendunud ettevõtetele.

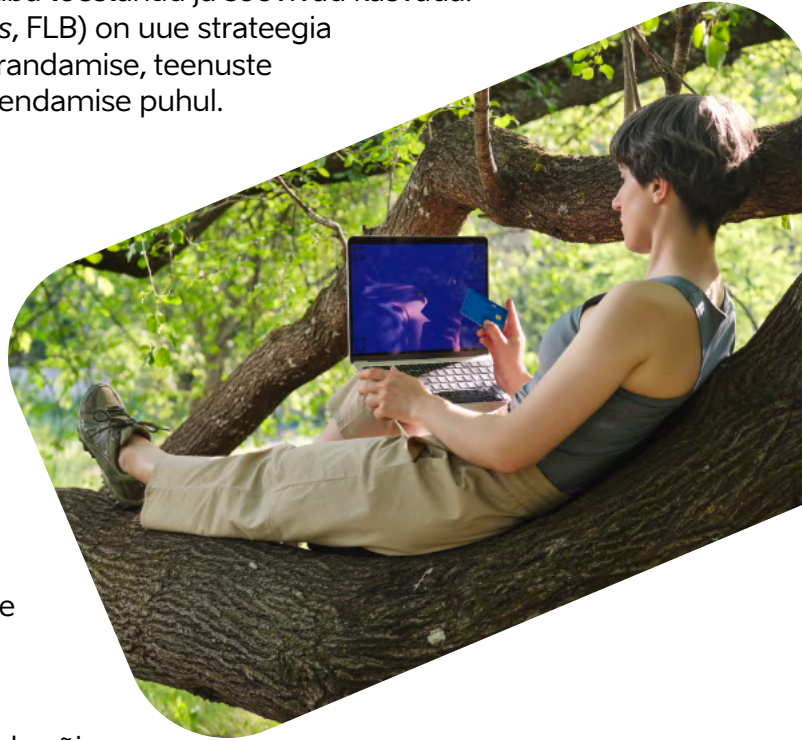
Meeskonnasisene eksperdianalüüs ja kvalitatiivintervjuud viitavad asjaolule, et e-residentsus ei suuda võistelda suurettevõtete peakontorite Eestisse toomise nimel, ent mikroettevõtjad ei too Eestile piisavalt maksutulud.

Eesti on seega sobiv koht nendele ettevõtetele või ettevõtjatele, kes on esimesed edukad sammud ettevõtluses juba teinud ja soovivad oma ettevõtte viia kohta, kus liikuda kasvu- faasi. Eesti maine ärikeskkonnana, kuulumine Euroopa Liidu jurisdiktsiooni, samuti riigi kiirus, paindlikkus ja digitaalsus tekitab selles faasis ettevõtjates usaldust ning on neile mugav. Peale selle on Eestil tugev kogukond ettevõtjaid (eelkõige idusektoris), kes on taolise teekonna juba läbi käinud.

Täpsemalt määratud sihtrühma paremaks tabamiseks arendab e-residentsuse meeskond olulisel määral ärianalüüsi (ingl *business intelligence*, BI), et märgata uusi kasvukohti, aga ka tagasilanguseid ja riske ning mõõta täpsemalt oma tegevuse tulemuslikkust.

Suurt tuge saavad seatud sihtrühmale pakkuda Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) teised üksused, kellega koos on võimalik teha nii ristmüüki kui ka pakkuda sisulisi lahendusi nende ettevõtete kasvu hoogustamisel, et töötada välja FLB-dele suunatud teenuste paketid.

Kasutajakogemuse parandamiseks on välja valitud ainult kõige olulisemad teenused: kiirendatud taotlusprotsess (ingl *fast track*), kaardivabadus ja biomeetriline isikutuvastus. Need vähendaksid e-residentsuse taotlemise kitsaskohti ja aitaksid tunduvalt kiirendada programmi kasvu.

Nii teadusuuring kui ka statistika viitavad sellele, et e-residendiks saamise kiirus ja ettevõtte asutamine on väga selges korrelatsioonis. Hinnanguliselt toob iga kokkuhoitud päev digi-ID väljastuse protsessis kaasa aastas 20 uue ettevõtte loomise. Kaks kuni viis nädalat kiirem protsess tähendab seega 280–700 uut ettevõtet aastas.

E-residentsuse programmi kestlikkus ja majanduslik mõju sõltuvad otseselt koostööst erasektoriga, eriti nende ettevõtetega, kes pakuvad e-residentidele ettevõtlusega seotud teenuseid. E-residentsus on riigi loodud võti Eesti digitaalsesse ärikeskkonda, kuid selle võime luua uusi võimalusi sõltub teenuste kvaliteedist, kiirusest ja usaldusväärsusest, mida pakuvad erasektori partnerid. Senine edu põhineb suuresti nende ettevõtete professionaalsusel ja teenuste kvaliteedil. Kui teenused on kättesaadavad, mõistliku hinnaga ja efektiivselt toimivad, on e-residentsus tugev ja usaldusväärne majandusprogramm. Kui aga ettevõtja ei saa Eestis kvaliteetset tuge, kaotab ka programm oma väärtuse.

Jätkustrateegia näeb ette erasektori kaasamise senisest süsteemsemalt nii teenuste arendamisse, tagasiside kogumisse kui ka uute lahenduste testimisse, et tagada ökosüsteemi terviklik toimimine. Samuti tuleb tugevdada dialoogi teenusepakkujatega, et mõista, kuidas kogu süsteemi ühiselt paremaks muuta.

Eesti edu alus on olnud lihtne ja stabiilne maksukeskkond — seda põhimõtet tuleb hoida. Teenuse kvaliteet ei lõpe e-residentsuse väljastamisega; see algab sealt. Kui eesmärk on pikaajaline maksutulu ja kasvav usaldus Eesti kui digiriigi vastu, tuleb e-residentsuse ökosüsteemi käsitleda tervikuna, kus riik, erasektor ja teenusepakkujad tegutsevad ühise eesmärgi nimel.

Eesmärgiks on võetud, et aastatel 2026–2029 suureneb e-residentsuse panus Eesti majandusse märkimisväärselt.

Strateegia tulemuslikkust hinnatakse selliste mõõdikute alusel nagu maksutulu kasv, tootearenduste elluviimine, FLB-de arvu arv ja kasutajate rahulolu. Samas on tulemuste *benchmark* Eesti positsioon rahvusvahelistes konkurentsivõime edetabelites (nt International Institute for Management Development, Tax Foundation) ja riigisiseste organisatsioonide koostöö, mis mõjutavad otseselt programmi edukust.

Strateegia loob raamistiku, mis tagab, et e-residentsus on jätkuvalt digitaalse ettevõtluse eestvedaja, pakkudes uuenduslikke lahendusi ja toetades Eesti majanduse kasvu, muu hulgas e-residentidele teenust pakkuvate ettevõtete käibe kasvu kaudu.

TABEL 1. E-RESIDENTSUSE JÄTKUSTRATEEGIA 2022–2025 JA 2026–2029 VÕRDLUS

	Jätkustrateegia 2022–2025: valitud ja testitud lähenemine	Uus jätkustrateegia 2026–2029: veel selgem fookus
Tugevused	• Riikide mudel on end tõestanud, mida näitab avalduste, ettevõtete ja maksutulu kasv sihitud riikidest • Riskide maandamine on andnud tulemust • Väärtuspakkumised töötavad	• Võtame selgemasse fookusse <i>future large business</i>’id (FLB-d), kellele Eesti keskkond on atraktiivne ja kes on pikemas vaates suurema maksutulu kasvu potentsiaaliga • Kasutame senisest rohkem ärianalüüsi, et teha kiiremaid otsuseid leidmaks uusi turge ja hindamaks tegevuste tulemuslikkust • Valime selgelt välja tootearendused, mis parandavad kasutajakogemust ja kiirendavad e-residendiiks saamise protsessi, suurendades sellega ettevõtte asutamise tõenäosust • Suurem koostöö EIS-i teiste osakondadega, et täiustada FLB-dele suunatud teenuste pakette
Katsumused	• Kasutajamugavust suurendavad arendused ei ole endiselt edasi liikunud • Kasvuspurdi jaoks on vaja parandada kasutajakogemust • Riikide täismahus mudel on osutunud igapäevaseks rakendamiseks liiga keeruliseks • Ühes riigis erinevate sektorite testimise mudel on liiga kohmakas: üldiselt on samas piirkonnas sarnased probleemid kõigil ettevõtjatel olenemata sektorist • Eesti üldine äri- ja maksukeskkond mõjutab e-residentsuse tulemusi • Konkurents teiste riikidega on tihe	• Kasutajamugavust suurendavad arendused eeldavad paljude asutuste panust ja koostööd ning võivad ka tulevikus liikuda väga aeglaselt või sootuks ära jääda • Eesti ärikeskkonna asukoht rahvusvahelistes edetabelites mõjutab riigi atraktiivsust valitud segmendi jaoks • FLB-de tegevuste mõõtmine tuleb suure viibega ja ei anna seetõttu tegevuste edukuse kohta piisavalt kiiresti tagasisidet

1. Senise jätkustrateegia (2022–2025) kokkuvõte ja uue tutvustus

E-residentsuse jätkustrateegiaga 2022–2025 sooviti tekitada täpsem fookus ning selgem süsteem meeskonna töö korraldamiseks, muu hulgas riikide mudeli loomise kaudu, et saavutada paremini programmile seatud eesmärk: suurem maksutulu Eesti riigile.

Tänu sellele kasvas sihitud riikides esmaste taotluste osakaal ja konversioonimäär: kui aastatel 2018–2021 kehtinud strateegia jooksul tulnud uutest e-residentidest on nüüdseks ettevõtte loonud 29,2%, siis aastatel 2022–2024 tulnud e-residentidest on seda teinud 37,5%. Jätkustrateegia 2022–2025

andis tulemuseks kvaliteetsemad kontaktid: kuigi taotluste arv vähenes ja loodud ettevõtete arv jäi samaks, suurenes maksutulu ([lisa 2](#)).

2018–2021 strateegia
konversioonimäär

2012–2025 strateegia
konversioonimäär

29,2% → 37,5%

Lõppeval strateegiaperioodil on e-residentsuse meeskond ellu viinud kõik strateegias sõnastatud müügiarendused või neid alustanud, ära on tehtud suurel määral ka riskide maandamist puudutav osa. Samas ootab mitu olulist kasutajakogemust mõjutavat arendust endiselt oma aega või on nendest olude sunnil loobunud.

Ellu viidud tegevustest moodustas valdava osa meeskonnasisene töö. Seevastu tegevused, mille elluviimine sõltus teistest asutustest, ei ole soovitud määral õnnestunud, v.a juhul, kui need olid seotud programmist tulenevate riskide maandamisega ([lisa 3](#) ja [lisa 4](#)).

Kui soovime anda programmile uut hoogu, tuleb viia ellu ka kliendikogemust puudutavad suuremad arendused, mis olid ette nähtud jätkustrateegias 2022–2025.

E-residentsuse strateegia põhisuunad

Jätkustrateegias 2022–2025 olid tegevused jaotatud kolme põhisuunda ja nende taustal olid planeeritud ka pidevad riskide maandamise tegevused. Iga põhisuuna eesmärk oli klienditeekonna eri etappidel aidata potentsiaalsetel ja olemasolevatel e-residentidel saada paremat toodet ja teenust.

Uues jätkustrateegias (2026–2029) keskendutakse samadele põhisuundadele. Eesmärged ja tegevused on kohandatud vastavalt viimastel aastatel saadud andmetele ja kogemustele.

1 Esimese põhisuunana keskenduti müügitegevuse parendamisele, suunates turunduse ja äriarenduse ressursid senise vabakutselise profiili kõrval ka uute kliendisegmentide kaasamisse.

Põhisuund jaotati kaheks: fookustatum ja süsteemsem müügi- ja turundustegevus riigiti ning kõrgema väärtusega kliendisegmendid.

Esimese suuna tarbeks töötati välja riikide mudel, mis võimaldas määrata kindlaks sihtturud ja nende mahu. Mudel osutus rakendamisel kasulikuks, kuid liiga keerukaks. Seetõttu näeb uus strateegiadokument ette selle lihtsustamist ning ärianalüüsi suurema lõimimise töö- ja otsustusprotsessidesse.

Kõrgema väärtusega kliendisegmentide puhul oli eesmärk leida Eesti riigile tulusamaid kliente. Kuna olemasolevate suurettevõtete Eestisse toomine ei ole piisavalt teostatav, keskendub uus strateegia sellele, et leida ettevõtteid, kes alles sisenevad kasvufaasi. Nimetame neid inglise keeles väljendiga future large businesses ja tähistame lühendiga FLB.

2 Teine põhisuund oli kasutajakogemuse parandamine ja see hõlmas kahte osa: väljastusprotsessi logistika kiirust ja lähedust ning digivahendi tehnilist uuendamist. Väljastusprotsessi logistika kiirust ei olnud võimalik lõppeval strateegiaperioodil palju suurendada, kuna osapoolte rohkuse tõttu takerdus mitu arendust. Seetõttu nähakse uues strateegias ette selgema fookuse seadmine prioriteetsetele arendustele (sh kiirendatud taotlusprotsess). Digivahendi nüüdisajastamine (eelkõige kaardivabadus ja biomeetriline isikutuvastus) on teised kriitilise tähtsusega tootearendused ning need on uue strateegiaperioodi kasutajakogemuse parandamise prioriteet.

3 Kolmas põhisuund oli teenuste paketi arendamine, et tagada ettevõtte asutamiseks ja käitamiseks vajalikud baasteenused ning lihtne ligipääs Eesti ärikeskkonnale. Fookus jaotus kaheks: ettevõtte asutamise ja käitamise tugiteenused ning Eesti ärikeskkond kui tervikteenus. Kuna osa lõppeva strateegiaperioodi planeeritud tegevusi ei osutunud teostatavaks, on tugiteenuste puhul uue strateegia põhisuunad EIS-i teenuste paketeerimine, mis on konkreetsem ja e-residentsuse meeskonna poolt paremini koordineeritav. Ehkki e-residentsuse meeskond ei saa otseselt kujundada Eesti ärikeskkonda kui tervikteenust, on see e-residentsuse toote ja edukuse lahutamatu osa. Seetõttu kasutatakse Eesti ärikeskkonda selles strateegias *benchmark*'ina.

TABEL 2. E-RESIDENTSUSE JÄTKUSTRATEEGIA TE 2022–2025 JA 2026–2029 KOLM PÕHISUUNDA NING FOKUSTE MUUDATUSED

		Jätkustrateegia 2022–2025	Jätkustrateegia 2026–2029
1	Müügitegevuse parendamine	Fookustatum ja süsteemsem turundamine	→ 1. Lihtsustatud riikide mudel ja ärianalüüs 2. EIS-i-sisene koostöö
		Uued kõrgema väärtusega kliendisegmendid	→ FLB-d
2	Toote kasutaja-kogemuse parandamine	Väljastusprotsessi logistika kiirus ja lähedus	→ Kiirendatud taotlusprotsess (ingl <i>fast track</i>)
		Digivahendi tehniline uuendamine	→ 1. Kaardivabadus 2. Biomeetriline isikutuvastus
3	Teenuste paketi täiustamine	Ettevõtte asutamise ja käitamise tugiteenused	→ EIS-i teenuste paketeerimine
		Eesti ärikeskkond kui teenus	→ <i>Benchmarking</i>

2. Jätkustrateegia 2026–2029. Täpsem fookus ja konversiooni suurendamine

2.1. Praegune olukord. SWOT-analüüs

TABEL 3. E-RESIDENTSUSE SWOT-ANALÜÜS SEISUGA 2025

Tugevused	Nõrkused
- Eesti kui digiriigi maine ja usaldusväärsus - Euroopa Liidu jurisdiktsioon ja usaldusväärne ärikeskkond - E-residentsuse ainulaadne kontseptsioon ja teerajajaks olemine - Aktiivne ja toetav e-residentide kogukond - Eesti iduettevõtete ökosüsteem - Teenusepakujate võrgustik - Eesti hea positsioon äri tegemise edetabelites	- Programmi sõltuvus Eesti ärikeskkonnast, muu hulgas maksumuudatustest - Kasutajakogemuse probleemid (e-residendiks saamise protsessi kestus, digi-ID kättesaamine) - Piiratud ressursid (eelarve, personal) - Infosüsteemide paljusid. Teenuste arendamise sõltuvus ministeeriumitest, mis takistab kiiret ja agiilset teenusearendust - Programmi atraktiivsus vabakutselistele ja mikroettevõtetele, kellelt ei laeku piisavalt maksutulu - Ettevõtjatele suunatud ressursside killustatus - Ettevõtjatele suunatud riiklike toetuste vähesus, mis võib osadele FLB-le olla valiku kaaluks - Lõhe Eesti ettevõtjasõbraliku kuvandi ja tegeliku bürokraatia vahel - Eesti turu väiksus seab piiranguid siia investeringute meelitamisele
Võimalused	Ohud
- Maksutulu suurendamiseks keskenduda FLB-de ligimeelitamisele ja toetamisele, kuna senine praktika näitab, et suurettevõtteid me ei kõneta - Kasvatada tootearendustega loodavate ettevõtete konversiooni - Kasutada e-residentsuse arendamisel uut tehnoloogiat (nt tehisaru) - Avastada uusi potentsiaalseid turge agiilselt - EIS-i strateegiline eesmärk (luua tugev kliendikeskne organisatsioon, mis pakub kliendi elukaarest lähtudes teenuseid) loob võimaluse täiustada FLB-dele suunatud teenuste paketti - Teha koostööd teiste riigiasutustega (nt Politsei- ja Piirivalveamet, Maksu- ja Tolliamet) kasutajakogemuse parandamiseks	- Konkurents teiste riikide (Läti, Leedu, Portugal jt) sarnaste programmidega - Poliitilised riskid (geopoliitilised pinged) - Majanduslikud riskid (globaalne ebastabiilsus) - Õigusruumi muudatused (Euroopa Liidu õigusaktid, rahapesu tõkestamine) - Eesti negatiivne kuvand seoses poliitiliste ja majanduslike sündmustega - E-residentide ebasoovitavad tegevused (maksupettused, rahapesu)

2.2. Selgem fookus: *future large business*’ide kriteeriumid

E-residentsuse uue jätkustrateegia (2026–2029) keskmes on FLB-de ehk tuleviku suurte ettevõtete ligimeelitamine ja toetamine. Seepärast on vaja selgelt kindlaks määrata, milliseid ettevõtteid peetakse FLB-deks ja millised on nende vajadused.

Ajalugu näitab, et mikroettevõtted ei too e-residentsuse kasvootustele vastavat maksutulu ning ka juba tegutsevaid suurettevõtteid ei suuda see programm panna oma peakontori asukohta muutma. Strateegialoome raames tehtud kvalitatiivintervjuudest tuli esile tugev konkurents suurettevõtete segmendis näiteks Šveitsi ja Suurbritanniaga.

Seepärast on uue jätkustrateegia eesmärk keskenduda ettevõtetele, kes on esimesed sammud äris juba teinud ja valmis sisenema järgmisse kasvufaasi. Johtuvalt EIS-i strateegiast on suund seatud ettevõtetele, kellel on toodete ja/või teenuste ekspordivõimekus ja -plaanid ning kes otsivad sellele arengufaasile sobivat keskkonda, samuti strateegilistele investoritele ja innovaatilistele iduettevõtetele. Peale selle jälgitakse EIS-i strateegia prioriteetsuundi, nagu infotehnoloogia ja kaitsetööstus.

Definitsioon: FLB on ettevõte, mis näitab kasvu ja rahvusvahelistumise potentsiaali ning otsib äritegevuse laiendamiseks soodsat keskkonda. FLB-d võivad peale iduettevõtete olla ka muud olemasolevad ettevõtted, mis soovivad kasvada.

Võimalikud **kriteeriumid** FLB tuvastamisel:

- **Tõestatud ärimudel:** ettevõttel on toimiv ärimudel ja positiivsed finantsnäitajad.
- **Kasvupotentsiaal:** ettevõttel on selge visioon ja strateegia, kuidas saavutada kiire kasv.
- **Rahvusvaheline ambitsioon:** ettevõte soovib laieneda rahvusvaheliselt ja näeb Eestit kui strateegilist ärihaldamise keskkonda selle eesmärgi saavutamiseks.
- **Skaleeritav ärimudel:** ettevõtte ärimudel on skaleeritav, mis tähendab, et ta suudab kasvu korral tegevust tõhusalt suurendada.
- **Innovatsioon:** ettevõte on innovaatiline ja kasutab uut tehnoloogiat või uusi ärimudeleid.
- **Meeskond:** ettevõttel on vähemalt kaks asutajat ja ta näeb ette värbamisi.
- **Toode:** ettevõttel on olemas minimaalselt elujõuline toode (ingl *minimum viable product*, MVP), mida saab skaleerida teistele turgudele.
- **Rahastus:** ettevõte otsib rahastust.
- **Müügivõimekus:** ettevõttel on olemas müügivõimekus.

Möödikuna oma tegevuste edukuse analüüsimiseks kasutab e-residentsuse meeskond järgmist definitsiooni:

FLB on ettevõte, mille kasvukiirus ületab Eesti majanduskasvu.

FLB-de jaoks on olulised paljud tegurid, mille alusel valivad nad riigi, kus oma ettevõtte registreerida. E-residentsuse siht on pakkuda neile võimalikult mitmekesiseid eeliseid ja aidata neil Eestis edukalt ettevõtlusega tegeleda.

TABEL 4. FLB-DE ASUKOHARIIGI VALIMISE TEGURID

Tegurid, mille alusel FLB-d valivad asukohariigi		Eesti olukord 2025
Õigusraamistik	Riigis kehtivad ettevõtluse õigusaktid, sh maksureeglid, lubade ja litsentside nõuded, äriregistri hõlpsus ja kulutase	Pigem on olnud eelis, kuid praegu on näha konkurentriikide kasvu
Maksusüsteem ja -koormus	Maksumäärad ja -soodustused, maksude administreerimise lihtsus	Siiani olnud pigem eelis, mida peegeldab Eesti koht maksukeskkonna konkurentsivõime edetabelites
Finantsvõimalused	Ligipääs pankadele ja finantseerimisasutustele, valuutakursid ja maksepoliitika	FLB-de jaoks vajalik finantsvõimaluste süsteem on olemas. Lisaks pangakonto avamise lihtsusele on määrav investeeringute maht (riskikapital ja välisinvesteeringud)
Kultuur ja keel	Keel, äri tegemise viisid ja kultuurilised suhted võivad mõjutada äri edukust	Eesti on kultuuriliselt lähedal Euroopa ja Ida-Euroopa riikidele, kaugemal näiteks Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika riikidest. Eesti eelis on ettevõtja võimalus ajada ametiasutustes asju ka inglise keeles
Taristu ja tehnoloogia	Internetiühendus, logistika- ja sidevõrgud ning üldine äritegevuse tehniline alus	Eesti maine ja olukord on hea internetiühenduse, tehnilise võimekuse ja riigi üldise digitaliseerituse taseme puhul. Keerulisem on füüsiliste kaupade logistika, kuna Eesti jääb suurtelt kaubateedelt kõrvale
Tööjõu saadavus ja kvalifikatsioon	Kättesaadav ja kvalifitseeritud tööjõud ning personalikulud	Eesti probleemid on tööelise rahvastiku vähesus, ekspertide (nt inseneride) napus ja välistööjõu sissetoomise keerukus
Ettevõtluskeskkond ja -toetused	Riiklikud toetused, iduettevõtete ja innovatsioonikeskkonnad ning haldustugi	Ettevõtluskeskkond on pigem toetav ja innovatsiooni soosiv (nt seadusemuudatuste kiirus). Puudusena ei suuda Eesti võistelda suurriikide toetussüsteemidega. Eesti riigi kulutused majandusele (sh teadus- ja arendustegevusele) jäävad COFOG-i klassifikaatori järgi osakaaluna SKP-s Eestis alla Euroopa Liidu keskmise
Siseturu suurus ja potentsiaal	FLB jaoks on oluline hinnata riigi siseturu suurst ja kasvupotentsiaali, kuna suurem ja kasumlikum siseturg võib pakkuda stabiilsust ning tulude ja kasumi kasvatamise võimalusi	Eesti siseturu väiksus on üks puudus. Samas on väike turg uute toodete ja teenuste jaoks hea testimisplatvorm
Kohalikud registreerimis- ja maksuprotseduurid	Kui sujuv ja kulukas on ettevõtte registreerimine ning õigusaktide järgimine?	Konkurents ilmselgelt tiheneb. Eesti eelis on siiani olnud riigi pakutav digitaalne taristu nii ettevõtte loomiseks, käitamiseks kui ka maksude maksmiseks Samas on probleemiks piiriüleste riikide maksuseaduste selgus ja mõistetus ning e-residendiks registreerimise kiirus ja sujuvus

2.3. Strateegilised tegevused ja eesmärgid

TABEL 5. STRATEEGILISED TEGEVUSED JA EESMÄRGID
KLIENDITEEKONNA ERINEVATEL ETAPPIDEL

Etapp	Tegevused	Eesmärgid
Teadvustamine	Müügi- ja turundustegevuste parendamine sihipärase turunduse kaudu FLB-dele suunatud kanalites Riikide mudeli edasiarendus, kasutades ärianalüüsi agiilsuse suurendamisel ja tulemuste toomisel	Jõuda FLB-deni, suurendada nende teadlikkust e-residentsusest Riikide mudeli tõhusast rakendamisest tulenev kasv
Taotlemine	Kasutajakogemuse parandamine Kiirendatud taotlusprotsess FLB-dele (ingl <i>fast track</i>) Fookus kaardivabadusel ja biomeetrilisel isikutuvastusel	Suurendada taotluste arvu ja kiirendada e-residendiks saamise protsessi
Ettevõtte rajamine ja juhtimine	Teenuste paketi täiustamine , milles on tähtsaim EIS-i osakondade integreeritud tugi ja personaalne nõustamine Eesti ärikeskkonna <i>benchmarking</i>	Tagada ettevõtte sujuv asutamine ja käitamine, toetada kasvu ja arengut Anda otsustajatele sisendit Eesti ärikeskkonna kujundamiseks
Korduv-taotlemine	Kasutajakogemuse parandamine kaardivabaduse ja biomeetrilise isikutuvastuse abil	Säilitada olemasolevad ettevõtjad, tagada nende püsivus

2.3.1. Müügi- ja turundustegevuste parendamine

Müügi- ja turundustegevuste parendamine on kriitiline selleks, et suurendada e-residentsuse programmi nähtavust, meelitada ligi rohkem FLB-sid ning selle kaudu kasvatada programmi majandusmõju.

2.3.1.1. Müügitegevuste parendamine, riikide mudel ja ärianalüüs

E-residentsuse jätkustrateegia 2025–2029 keskendub selles etapis riikide mudeli paremale rakendamisele, et teha kiiremini otsuseid ja tegutseda valitud turgudel koherentsemalt. Oluline osa uue jätkustrateegia parendustegevustest on seotud ärianalüüsi loimimisega olemasolevate tegevuste monitoorimisse ja otsuste tegemisse.

TABEL 6. RIIKIDE MUDEL

	Globaalse lähenemisega riigid	Sihtriigid	Valideeritavad riigid	Fookusriigid
Tegevused	Monitoorimine	Turundusraha suurendamine ja tulemuste mõõtmine Ärianalüüs: õigusliku ja poliitilise keskkonna monitoorimine	Turundus ja äriarendus panevad rohkem ressursi, et näha tulemuslikkust Ärianalüüs: õigusliku ja poliitilise keskkonna monitoorimine	Turul tegutsevad koos nii äriarendus, turundus kui ka kommunikatsioon Ärianalüüs: õigusliku ja poliitilise keskkonna monitoorimine
Organisatsioon				Maajuht (ingl <i>country manager</i>)
Otsuse tegemise ajavahemik	Kolm kuud turutrendi	Kuni üheksa kuud turutrendi	Kuni üheksa kuud turutrendi	Kuni üheksa kuud turutrendi

Kriteeriumid

Eeldused riikide liigitamisel:

- turvaline riik
- maksuleping

Mõõdikud riikide liigitamisel:

- turundusstatistika
- taotluste arv
- konversioon e-residentide ja nende loodud ettevõtete vahel
- *fast track* i jõudvate ja selle edukalt läbivate ettevõtete osakaal

Ärianalüüsi ja agiilsuse vajalikkuse kohta on e-residentsuse programmil näiteid 2025. aastast.

Hispaania: 2023. aastal kerkis suurimate sihtturgude hulka Hispaania, kust tuli orgaaniline kasv, mida e-residentsuse tiim võimendas turundus- ja müügitegevustega. Investeeringute tegemisest hoolimata hakkas taotluste arv ja ka näiteks kampaaniate investeeringutasuvus (ROI) 2025. aastal kahanema. Selgus, et Hispaania oli pööranud tagasi mitu mikroettevõtjatele kahjulikku otsust ning omavalitsusüksused olid loonud oma ettevõtjatele toetusprogramme. See mõjutas tugevalt e-residentsuse toote-turu sobivust hispaanlaste jaoks.

Rumeenia: 2025. aastal on kasvanud Rumeeniast tulevate e-residentsuse avalduste arv. Seepeale asus meeskond kohe uurima muudatusi Rumeenia makrokeskkonnas ja seadis e-residentsuse lehele üles küsitluse, et saada paremini aru rumeenlaste motivatsioonist liituda Eesti e-residentsuse programiga. Selgus, et Rumeenia kavatseb tõsta ettevõtete tulumaksu 2026. aasta alguses 6 protsendipunkti võrra ja lähiajal alandada seni kehtinud mikroettevõtete lihtsustatud maksustamise piirmäära ligi viis korda. Võttes arvesse kogutud infot, suurendas e-residentsuse meeskond Rumeenia turunduseelarvet ja müügitegevusi. 2025. aasta kaheksa esimese kuu jooksul kasvas sealt tulevate taotluste arv 126% ja loodud ettevõtete arv 88%.

Peamised eesmärgid

- Jõuda müügi- ja turundustegevustega FLB-deni ning kasvatada konversiooni.
- Suurem kiirus ja paindlikkus riikide mudeli rakendamisel ärianalüüsi kaudu.

Tegevused

- **FLB-dele suunatud müük**
 - Keskenduda müügimeeskonnal FLB-de kriteeriumite alusel ettevõtete leidmisele ja nendega suhtlemisele.
 - Keskenduda partnerite ja ürituste otsingul nendele, kes samuti puutuvad kokku FLB-dega.
 - Tihendada EIS-i-sisest koostööd.
- **Riikide mudeli lihtsustamine ja agiilsemaks muutmine**
 - Rakendada lihtsustatud riikide mudelit (globaalsed riigid, sihtriigid, valideeritavad riigid, fookusriigid).
 - Ärianalüüsi abil pidevalt monitoorida kasvavaid ja kahanevaid riike ning teha muutuste otsuseid kiiremini kui eelmisel strateegiaperioodil.
- **Ärianalüüsi prioriseerimine ja laiaulatuslikum lõimimine**
 - Seadistada ettevõtlusega seotud meediakajastuste, poliitiliste arutelude ja seadusemuudatuste monitoorimine.
 - Kasutada ärianalüüsi, et sihista ja ajastada turundussõnumeid ja -kampaaniaid.
 - Leida uusi kasvuturge.
 - Lõimida ärianalüüs laiaulatuslikumalt müügitöösse.

Mõõdikud

- taotluste arv,
- loodud ettevõtete arv,
- EIS-iga koos ellu viidud projektide arv ja tulemused,
- esimesel tegevusaastal makse maksvate ettevõtete arv,
- kvalifitseeritud lead'ide arv ja win rate,
- FLB-de arv e-residentide hulgas.

2.3.1.2. Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste parendamine

E-residentsuse programm on oluline tööriist Eesti ärikeskkonna turundamisel ja siia investeringute toomisel. Lisaks Eesti digiriigi ja ärikeskkonna üldisele tutvustamisele on

programmi turunduse eesmärk kasvatada selle tuntust potentsiaalsete kasutajate seas ning kaasata neid programmi.

Turundus ja kommunikatsioon sihib ettevõtteid, kes on veel väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad või iduettevõtted, kuid kellest tulevikus võiks saada FLB. Kuna FLB esimene faas on alati väike või keskmise suurusega ettevõtja või iduettevõtte, siis on turunduse ja kommunikatsiooni eesmärk tabada neid ettevõtteid juba sellest etapis. Selleks et olla senisest dünaamilisem ja tulemuslikum, on ärianalüüs lõimitud protsessidesse ja otsuste langetamisse tunduvalt rohkem.

E-residentsuse programmi üks tugev külg on tugev kogukond. **Esiteks** on programmil palju toetajaid, keda saab kasutada programmi tutvustamisel. **Teiseks** kuulub kogukonda juba edukaid ettevõtjaid, kes saavad vajaduse korral olla toeks teiste e-residentide mentordamise ja nõustamisega. **Kolmandaks** on kogukond hea allikas ärianalüüsi tarbeks andmete kogumisel ja ideede testimisel.

FLB-dele suunatud väärtuspakkumine ja sellest tulenevad sõnumid

Programmi pakutavad väärtuspakkumised usaldus (ingl *trust*), lihtsus (ingl *ease*), võimalus (ingl *opportunity*) ja kogukond (ingl *community*) jäävad järgmisel strategiaperioodil samaks, kuna on end hästi tõestanud. Ka e-residentsuse väärtuspakkumine jääb samaks, see viiakse kooskõlla FLB-de näidete ja edulugudega.

E-residentsuse väärtuspakkumine

Trust (usaldus)

Eesti kui demokraatlik, läbipaistev ja väikse korrupsiooniindeksiga riik, mis on usaldusväärne valik Euroopa Liidus.

Ease (lihtsus)

Digitaliseerimise toel on Eestis ettevõtte loomine ja haldamine äärmiselt kerge ning kiire, võimaldades kõike teha veebis alates ettevõtte registreerimisest kuni maksude deklareerimiseni.

Opportunity (võimalus)

Eestis on tugev iduettevõtete keskkond, mis toetab innovatsiooni ja ettevõtluse arengut. Eesti riigi eesmärk on kuulata ja märgata e-residentide vajadusi, pakkuda neile uute ideede testimiseks toetavat õiguskeskkonda ja mitte takistada nende arengut.

Community (kogukond)

E-residentsuse kogukond pakub tuge ja koostööd, aidates ettevõtetel kasvada ning luua väärtuslikke ettevõtteid.

Peamised eesmärgid

- Suurendada teadlikkust e-residentsuse programmist valitud riikides ja segmentides.
- Kujundada Eesti rahvusvaheliselt välisettevõtjate suhtes sõbraliku ärikeskkonna mainet.

Tegevused

- Prioriseerida ärianalüüsi ning lõimida see laiaulatuslikumalt kommunikatsiooni- ja turundustöösse, et leida ja võimendada positiivseid trende ning märgata õigel ajal riske.
- Kasutada ärianalüüsi, et avastada uusi kasvuturge ja võimendada positiivseid trende.
- Monitoorida ettevõtlusega seotud meediakajastusi, poliitilisi arutelusid ja seadusemuudatusi sihtturgudel, et paremini sihtida turundussõnumeid.
- Pidevalt monitoorida FLB-de vajadusi ja tutvustada neile vastavat programmi väärtuspakkumist.
- Saavutada EIS-i sees senisest tõhusam koostöö programmi turundamisel.
- Jätkata rahvusvaheliselt Eestile välisettevõtjate suhtes sõbraliku ärikeskkonna maine kujundamist.
- Hoida Eesti-sisest toetust programmile.
- Suurendada teadlikkust programmi toimimisest ja kasust sidusrühmade seas.
- Kasutada põhimõtet *Think globally. Adapt locally*, hoides fookuses konversiooni suurendamist, et tagada uute e-residentide arvu kasv.
- Teha süsteemset tööd kogukonnaga, et toetada programmi eesmärkide saavutamist.

Mõõdikud

- programmi kajastuste maht;
- veebilehe külastatavus;
- sihtriikidest, valideeritavatest riikidest ja fookusriikidest tulevate avalduste arv.

2.3.2. Kasutajakogemuse parandamine

Strateegialoome raames tehtud kvalitatiivintervjuudest joonistus selgelt välja, et e-residentsuse toode töötab endiselt ja sellel on kasvuruumi. Samas on aastate jooksul püsinud paljud probleemid kasutajateekonnal, mille tõttu võib Eesti jääda konkurentsile alla teistele riikidele, kes on samuti äärmiselt huvitatud ettevõtlusest laekuvast maksutulust.

Koos e-residentsuse taotlemise protsessiga võtab Eestis ettevõtte asutamine keskmiselt aega ligi-kaudu kaks kuud (65 päeva taotlusest kuni e-residendi digi-ID-kaardi kättesaamiseni).

E-residentsuse programmi jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime tagamiseks tuleb pidevalt parandada e-residentide kasutajakogemust. Tartu Ülikooli magistritöö jaoks tehtud analüüs¹ on näidanud, et e-residentsuse saamise sujuvam protsess suurendab tõenäosust, et e-resident jõuab ettevõtte loomiseni, mis tähendab, et edasine kasv saab suuresti tulla protsessi kasutajasõbralikumaks muutmisest.

E-residentsuse meeskond on küll viimastel aastatel märkimisväärselt maandanud riske ning parandanud müügi- ja turundustegevusi, kuid keskenduda on vaja ka kasutajamugavuse neile aspektidele, mis on endiselt aeglased või toppavad. Konkurentsiks püsimiseks tuleb tagada, et liitumine Eesti e-residentsusega on tulevastele e-residentidele sujuv. See tugevdaks Eesti kui digiriigi valdkonna eestvedaja mainet.

Ettevõtte asutamine on mitmes konkurentriigis praegu kiirem kui Eestis

- Iirimaal 3–7 päeva
- Ameerika Ühendriikides Delaware'i osariigis 1–3 tööpäeva
- Singapuris 1–3 päeva

- Kaardivaba, st mobiilirakenduse põhise e-ID-vahendi saab väljastada hinnanguliselt vähemalt 2–5 nädalat kiiremini kui digi-ID ja sellel on otsene mõju ettevõtte rajamisele.

- Hinnanguliselt toob iga kokkuhoitud päev väljastusprotsessis kaasa aastas 20 uue ettevõtte loomise. 2–5 nädalat kiirem protsess tähendab seega 280–700 uut ettevõtet aastas.
- 2024. aastal rajasid e-residendid kokku 4818 ettevõtet, mis tähendab, et 2–5 nädalat kiirem väljastusprotsess kasvataks uute ettevõtete loomist 6–15%.

5 → 700
nädalat kiirem väljastusprotsess uut ettevõtet aastas rohkem

Tuleb teisalt arvestada, et kõik loodud ettevõtted ei osutu edukaks. Lisaks muutub ettevõtte edukaks ja makse maksvaks pikema aja jooksul. Kui eeldada, et e-residentide ettevõtetelt saadav Eesti riigi maksutulu kasvab samas suurusjärgus uute ettevõtete loomise kasvuga, tähendaks see mõne aasta pärast ligikaudu vähemalt 3–9 miljonit eurot täiendavat maksutulu aastas.

Peamised eesmärgid

- Parandada ettevõtete loomise konversiooni.
- Suurendada kasutajamugavust.

¹ „Does the Processing Time of e-residency Cards Affect Probability of Forming Companies? A Study of the Estonian e-residency Programme”, Okereke, Onyekachi Fortune, University of Tartu, 2023.

2.3.2.1. Kiirendatud taotlusprotsess (ingl *fast track*)

Juba edukate ettevõtete Eesti kontorite asutamine tütarettevõttena on tavalise e-residendi lisandumisest keerulisem, kuna selleks tuleb kaasata notar. Samas on tegu Eesti jaoks suurema potentsiaaliga ettevõtjaga, kuna tema ärimudel, toode või teenus on end mujal tõestanud.

Samuti on tehnoloogia iduettevõtete Eestisse registreerimisel üks peaaeg eelkõigusteppe sõlmimine investeringu või toetuse saamise kohta. Sel juhul on oluline saada ruttu tegutsemisvalmis, et investoril oleks pärast hoolsuskohustuse nõude täitmist võimalik kiiresti ja lihtsalt tehing vormistada.

Selleks tuleks e-residentsuse menetlemise aega lühendada nende suurema potentsiaaliga ettevõtete asutajate jaoks, kelle tegutsema hakkamine Eestis selle taga ootab.

2024.–2025. aastal viisid Politsei- ja Piirivalveamet ning e-residentsuse meeskond ellu pilootprojekti, mille kaudu loodi manuaalne kiirmenetlus. Selle on läbinud juba 35 e-residenti ja nendest on ettevõtte asutanud enamik, sealjuures mitu kaitsevaldkonna investeringu allkirjastanud tehnoloogiaettevõtte. Suur osa neist sai oma avaldusele heakskiidu paari päevaga kolme nädala asemel, mis on tavajärjekorra menetluskiirus.

Et Eestile kasulikud ettevõtted saaksid hakata siin kiiremini tegutsema, peaks kiirmenetlusse suunamine olema taotlusprotsessi lõimitud, kuna e-residentsuse müügiinimesega puutub kokku väga väike osa e-residentidest, st info ei jõua nendeni. Ilma kiirmenetluseta on FLB-del atraktiivsem asutada ettevõtte näiteks tehnoloogia sektoris populaarsesse Delaware'i osariiki USA-s või Suurbritanniasse.

Lahendus tuleks leida sellele, kuidas avalduse alusel välja filtreerida isikud, kes suunatakse kiirmenetlusse. Lahendusteks võiksid olla vajaduse korral avalduse küsimuste muutmine ja tehisaru tööriista lõimimine nende vastuste analüüsimisse.

Tegevused

- Selgitada e-residentsuse taotluste kiirmenetluse arendamisel välja eelisjärjekorras menetletavate ettevõtjate profiilid, mida saab vastavalt turuolukorrale ja menetluskoormusele kohandada.
- Teha andmeanalüüs, et tuvastada taotlusvormis olevad parameetrid, mis viitavad e-residendi ettevõtluspotentsiaalile.
- Kaasata analüüsi lahenduse valik selle kohta, kas kasutada masinloetavaid välju või tehisaru.
- Vajaduse korral sõnastada lisainfo kogumise põhimõtted ja lõimida see menetlusprotsessi.

Selle protsessi tulemusena on võimalik eelisjärjekorras menetleda ettevõtjaid, kes tõenäolisemalt annavad panuse Eesti majanduskeskkonna arengusse.

2.3.2.2. Kaardivabadus ja biomeetriline isikutuvastus

Välisriigi kodanik saab tulevikus teha kõik e-residentsuse taotlemiseks ja kasutuselevõtuks vajalikud toimingud ära kaugtoiminguna, kasutades rakendusi mobiiltelefonis. Sel juhul ei ole vaja Eesti välisesindusse isiklikult kohale minna, sest isikusamasust kontrollitaks biomeetriliste andmete võrdlemise kaudu kaugtoiminguna.

Kui asendada e-residendi füüsiline digi-ID-kaart ja isikusamasuse kontroll mobiilipõhiste lahendustega, annab e-residentsuse programm kauaoodatud tõuke nii Eesti ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimele kui ka mainele digiriigina. See teeks Eestist esimese riigi maailmas, mis pakub 100% asukohast sõltumatut võimalust ettevõtte digitaalseks asutamiseks ja käitamiseks.

Kui praegu peab e-resident oma e-residendi kaardile füüsiliselt Eesti välisesindusse järele minema, siis muudatuse tulemusel saaks ta pärast biomeetrilise isikusamasuse kontrolli endale mobiilipõhise e-ID-vahendi. See vähendab aja- ja ressursikulu nii riigile kui ka e-residendile. Samuti muudab see programmi turvalisemaks, kuna taotluse aluseks on isikuandmete ehtsuse kontrollimist võimaldavad biomeetrilised reisidokumendid. Siiski jääb alles ka vajadus- ja riskipõhine kohapealne isikutuvastus.

Võimalus kontrollida isikusamasust mobiilis biomeetriliselt lõimitaks Politsei- ja Piirivalveameti taotluskeskkonda. See teeb taotlemise omakorda e-residendi jaoks veakindlamaks ja mugavamaks, kuna tal väheneb vajadus andmeid käsitsi sisestada.

Tegevused

- Hoida arendused prioriteetsena.
- Koordineerida osapoolte tööd.
- Projektijuhtimine.

Mõõdikud

- kiirmenetlus (ingl *fast track*), kaardivabadus ja biomeetriline isikutuvastus on kasutusel;
- e-residendiks saamise aeg;
- e-residentide loodud ettevõtete arv;
- aeg, mis e-residendil kulub taotluse esitamisest ettevõtte asutamiseni;
- kasutajate rahulolu programmiga klienditeekonna eri etappidel.

2.3.3. Teenuste paketi täiustamine ja *benchmarking*

2.3.3.1. Teenuste paketi täiustamine

Arvestades strateegia selgemat fookust, on ettevõtte juhtimise ja kasvatamise kliendi-teekonna faasis tegevusi, mida tuleb edasi arendada nii e-residentsuse meeskonnas, EIS-is kui ka koos kogukonnaga.

Kuna e-residentsuse fookuses on FLB-d, tuleb pakkuda neile ettevõtte asutamise ja käitamise faasis terviklikku tuge. Kasvavate ettevõtete mured on sageli sarnased, näiteks olemasoleva äri hoidmine ja samal ajal agressiivne kasvamine, uute töötajate leidmine ning rahavoogude juhtimine.

Pärast e-residentsuse uue jätkustrateegia valmimist on eesmärk juhatada FLB-d senisest selgemalt teiste EIS-i teenuste juurde (väärtuspakkumine: usaldus (ingl *opportunity*)). Samuti tuleb juhatada programmiga liitunud ettevõtted teenusepakkujate, ürituste ja kogukondade juurde, millest võiks neile kasu olla (väärtuspakkumine: kogukond (ingl *community*)).

Suurt rolli mängib siin EIS-i uuendatav strateegia, mis keskendub prioriteetsete ja fookusvaldkondade tugevdamisele *mission oriented innovation policy* (MOIP) lähenemise kaudu. Selle raames töötatakse välja valdkonnaspetsiifilised programmid lipulaevaprojektide võimendamiseks ja sektorispetsiifiliste barjääride ületamiseks.

Tulevikus rõhutatakse kasutajakesksuse põhimõtet, lõimides EIS-i uues organisatsioonimudel is praeguseid üksusi ning luues koostöömudeleid Eesti-siseste kliendiportfelli haldurite, äriarendustiimide ja programmijuhtidega. Sel viisil pakutakse terviklikku ja proaktiivset teenuse- ja operatsioonimudelit.

E-residentsuse programm toimib suurel määral tänu erasektori partneritele: pankadele, raamatupidamisbüroodele, õigusnõustajatele, äriühinguteenuste pakkujatele ja teistele tugiteenuste osutajatele. Nende teenuste kvaliteet, kättesaadavus ja rahvusvaheline usaldusväärsus mõjutavad otseselt programmi mainet, konversioonimäära ning e-residentide rahulolu.

E-residentsuse programmi meeskonnal on ühiste müügitegevuste põhimõtted ja raamistik, mille eesmärk on edendada Eesti majandust ka kaudselt, ärivõimaluste loomise teel Eesti teenusepakkujatele, kes pakuvad tuge e-residentide ettevõtetele. Oluline põhimõte on, et e-residentsus aitab võimendada Eesti teenusepakkujate äri, mitte ei konkureeri nendega.

Eestis registreeritud teenusepakkujate käive kasvas e-residentsuse analüüsi järgi 2024. aastal 11,5 miljonilt eurolt 15 miljoni euroni, mis on aastate 2019–2024 parim tulemus. See tähendab 36% kasvu, mis on märksa suurem kui eelmiste aastate tulemus: aastail 2021–2023 oli kasv kokku 20%.

Kohtumiste, ümarlaudade ja koolituste kaudu jätkab e-residentsuse meeskond tihedat koostööd e-residente teenindavate teenusepakkujatega. Selle eesmärk on maandada programmiga seotud riske ning aegsasti selgitada välja turutrendid ja -tõrked, samuti töötada välja lahendused.

Uuel strateegiaperioodil jätkatakse ühtlasi koostööd teenusepakkujatega ürituste messi-tiimide komplekteerimisel. Lisaks võimendatakse innovaatilisi kampaaniaid, millega tutvustatakse e-residentsust või arendatakse selle kogukonda.

Eraldi fookuses on aktiivne koostöö ettevõtlusprogrammidega (nt kiirendid), sest rist-turundus ja ühistegevused tagavad e-residentide ettevõtetele paremad kasvuvõimalused ning aitavad tuua Eestisse uusi, suure kasvupotentsiaaliga innovaatilisi ettevõtteid EIS-i prioriteetsuundades.

Eesmärgid

- Pakkuda FLB-dele EIS-i teenuste pakettide kaudu selget väärtust.
- Toetada FLB-sid turuplatsile toodud programmidega.
- Süsteemselt jälgida Eesti tulemusi ja võrrelda neid konkurentidega, et tagada e-residentsuse programmi tõhusus ja konkurentsivõime.
- Süvendada koostööd e-residente teenindavate erasektori partneritega, et suurendada teenuste kvaliteeti ja usaldusväarsust.
- Maandada riske teenusepakkujate teadlikkuse suurendamise kaudu.
- Tugevdada e-residentsuse programmi ökosüsteemi koostöös teenusepakkujate ja iduettevõtluse organisatsioonidega.

Tegevused

- Töötada välja EIS-i teenuste paketid FLB-dele.
- Võtta eraldi fookusesse FLB-de vajadused ning vastavalt sellele täiendada ja laiendada teenusepakkujate valikut turuplatsil, et just nende ettevõtete vajadusi paremini katta.
- Töötada välja e-residentide teenusepakkujatele mõeldud kvaliteedikriteeriumid (nt reageerimiskiirus, kliendirahulolu, läbipaistvus), mille täitmist monitooritakse kord aastas.
- Kord aastas korraldada e-residentsuse innovatsioonifoorum.
- Tihendada koostööd erasektoriga e-residentide riskiprofilide ja järelevalvemeetmete täiustamisel. Kaasata teenusepakkujad riskiteadlikkuse suurendamise koolitustesse.
- Edendada e-residentsuse ja Eesti teenusepakkujate rahvusvahelist nähtavust ühisürituste ja koostööprojektide abil valitud sihtturgudel.
- Luua partnerlusprogramm, kus teenusepakkujad saavad osaleda test- ja pilootprojektides, mis toetavad FLB-dele teenuste väljatöötamist.

- Ajakohastada turuplatsil pakkumisi. Muu hulgas tuua sinna rohkem inkubatsiooni- ja kiirendiprogramme, mis aitavad talentide leidmise ja värbamisega, iduettevõtete kasvu- ja äriarendusega ning rahastusvõimaluste leidmise ja taotlemisega.
- Jätkuv kogukonna tugi e-residentidele.

Möödikud

- FLB-de rahulolu teenusepakkujate valiku ja kvaliteediga;
- EIS-i ettevõtlusprogrammides osalenud e-residentide ettevõtete arv;
- teenusepakkujate käive, mis tuleb e-residentide teenindamisest;
- e-residentide hinnang teenusepakkujate valikule ja kvaliteedile;
- teenusepakkujate rahulolu koostöö ja programmi toega.

2.3.3.2. Benchmarking

E-residentsuse programm esindab praegu 7,7% majanduslikult aktiivseid ettevõtteid Eestis ja 20% kõikidest uutest ettevõtetest. See tähendab, et programmil on oluline kahesuunaline roll. Esiteks on programmi üks peamisi eesmärgi turundada Eesti ärikeskkonda välisurgudel. Teiseks koondub programmi meeskonnale märkimisväärne teadmus e-residentidest ettevõtjate peegeldustest meie ettevõtluskeskkonnale.

E-residentsuse programmi põhieesmärk on turundada Eestit kui atraktiivset ärikeskkonda maailmas. Seetõttu on programmi tulemused otseselt seotud Eesti ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimega ning Eesti asukoht rahvusvahelistes edetabelites mõjutab tugevalt e-residentsuse atraktiivsust potentsiaalsete FLB-de jaoks. Kui Eesti ärikeskkonnas tehakse suuri muutusi (nt maksupoliitika, õigusnormides), on e-residentsuse programmil vaja kiiresti reageerida ja oma tegevust kohandada.

Uues jätkustrateegias on rõhk seatud möödikutele, mis peegeldavad Eesti positsiooni nii maailmas üldiselt kui ka konkurentriikidega võrreldes. *Benchmarking* on määratud klienditeekonna lõikes, kuna selle eri etappides mõjutavad kliendi otsuseid erinevad tegurid. Erilist tähelepanu pööratakse just neile aspektidele, mis on FLB-de jaoks olulised.

E-residentsuse programm esindab

7,7%
majanduslikult
aktiivseid ettevõtteid

20%
kõikidest uutest
ettevõtetest

E-residentsuse programmi edukus sõltub suuresti Eesti ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimest. Seetõttu on vaja seada eesmärgid ja hinnata nende täitmist, tuginedes indikaatoritele, mis annavad ülevaate Eesti konkurentsipositsioonist. Need indikaatorid on näiteks järgmised.

- **IMD (International Institute for Management Development) rahvusvahelise konkurentsivõime edetabel:** annab ülevaate Eesti kohast üleilmses konkurentsisis. 2024. aastal langes Eesti selles edetabelis seitse kohta, 33. kohale. Euroopa Liidu liikmesriikide seas oli Eesti 13. kohal.
- **Tax Foundationi maksusüsteemi konkurentsivõime indeks:** hindab Eesti maksusüsteemi atraktiivsust ettevõtjate jaoks. Maksusüsteemi konkurentsivõime mõjutab otseselt FLB-de otsuseid Eestisse investeerida ja siin oma ettevõtteid arendada.
- **Eestisse tehtavate välisinvesteeringute maht:** välisinvesteeringute suurem maht näitab usaldust Eesti majanduskeskkonna vastu ja võimalikku atraktiivsust FLB-de jaoks.
- **Eurostati majandusosalusindeks:** peegeldab ettevõtjate ja tarbijate usaldust majanduse vastu ning võib mõjutada investeerimisotsuseid.

Näide julgeolekumaksu mõjust: advokaadibüroo TGS Baltics uuring näitas, et julgeolekumaksu kehtestamine võib mõjutada Eesti konkurentsivõimet, eriti võrreldes Läti ja Leeduga. Teisalt ei pruugi olla selle mõju Suurbritannia, Saksamaa ja Hispaaniaga võrreldes nii märgatav. Poola ja Soome tulumaksumäärade püsimine endisel tasemel võib avaldada negatiivset mõju Eesti konkurentsivõimele. Sellised muutused nõuavad pidevat monitooringut ja vajaduse korral strateegilisi kohandusi.

Tegevused

- Luua strateegiaperioodi alguse andmebaas, millest selgub Eesti praegune olukord.
- Monitoorida ja analüüsida Eesti olukorda vastavalt *benchmarking*'u mõõdikutele.

Benchmarking klienditeekonna lõikes

Klienditeekonna eri etappides on olulised erinevad tegurid. Järgnevas tabelis on esitatud mõõdikud, mida Eesti praegu rakendab ja mille tulemusi võrdleb Eesti konkurentidega, et tagada strateegia tõhusus.

TABEL 7. STRATEEGIA TÕHUSUSE TAGAMISEKS KASUTATAVAD MÕÕDIKUD

Klienditeekonna samm	Jätkustrateegia 2022–2025	Benchmarking’u kaudu lisanduv mõõdik
Teadvustamine	Kommunikatsiooni ja turunduse ning veebilehe külastuse statistika, ürituste kontaktid, uudiskiri	- Eesti koht ettevõtluskeskkonna edetabelites, näiteks IMD rahvusvahelise konkurentsivõime edetabelis (ingl <i>world competitiveness ranking</i>) ning digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksis (ingl <i>digital economy and society index</i>, DESI), mis võrdleb Euroopa Liidu riikide paljusid komponente (nt näitajat <i>digital public services for businesses</i>) - Maksukeskkonna konkurentsivõime, näiteks Tax Foundationi maksusüsteemi konkurentsivõimeindeks - Eurostati majandusosalusindeks
Taotlemine	Taotluste arv, väljastamise aeg kokku	- Väljastamise aeg fookusriikides vs. globaalsetes riikides - Muude dokumentide (viisa, elamisluba) menetlemise kiirus Politsei- ja Piirivalveametis - Ettevõtte asutamise kiirus Eestis (vs. Lätis, Leedus, Soomes, Iirimaa, Delaware’i osariigis, Taanis, Singapuris)
Ettevõtte asutamine ja käitamine	Asutatud ettevõtete arv Töötajate arv, maksutulu, makstud tööjõumaksud	- Võrdlus üldise asutatud ettevõtete arvuga Eestis - Eesti digitaliseerituse tase - Riskikapitali investeeringud Eestisse - Välisinvesteeringute maht võrreldes teiste Balti riikidega - E-residentide asutatud ettevõtete maksutulu ja kasv võrreldes ülejäänud Eesti ettevõtetega - Eesti riigi kulutused COFOG-klassifikaatori järgi majandusele, sh teadus- ja arendustegevusele
Korduvtaotlemine	Korduvtaotluste arv	- Korduvtaotluste kiirus - Ettevõtjatest korduvtaotlejate arv
<i>Cost of acquisition</i> (teekonnaülene)		

See tabel aitab süsteemselt jälgida Eesti tulemusi ja võrrelda neid konkurentide omadega, et tagada e-residentsuse programmi tõhusus ja konkurentsivõime.

2.3.4. E-residentsusega seotud riskid ja nende maandamine

Seaduse alusel on e-residendi digi-ID kasutamise üle pädevad tegema riiklikku järelevalvet Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet, Maksu- ja Tolliamet ning Rahapesu Andmebüroo. E-residentsuse programmi riskide haldamine toimub regulaarselt ja riigiasutuste ülese koordinatsiooni vormis. Sellesse on kaasatud kõik peamised programmiga seotud osapooled ja järelevalveasutused.

E-residentsuse programmiga seotud riskide maandamine on oluline osa programmi toimimisest ja usaldusväärsest.

Kuna e-residentsus võimaldab välismaalastel registreerida Eestis ettevõtteid, teatud tingimustel avada pangakontosid ja teha muid ametlikke toiminguid, on vaja tagada, et sellise teenuse kasutamine ei too kaasa süsteemi kuritarvitamist ega negatiivseid tagajärgi Eesti majanduskeskkonnale või riigi usaldusväärsele tervikuna.

E-residentsust võivad välismaalased kasutada Eestis ebasoovitavaks ettevõtluseks, mis näiteks võimaldab varjata ettevõtte tegevuse tegelikku sisu ja eesmärki ning sellest kasu saajaid. E-residentsus ise väärkasutuse riski ei põhjusta, aga võib õigusrikkumise toimepanemise muuta lihtsamaks ja odavamaks, seega atraktiivsemaks.

Programmiga seotud riskide maandamise üks põhieeldus on asjaolu, et riik teab, kes on Eesti e-residendid ja kellele ta on usaldanud riikliku digitaalse identiteedi. Selleks tuleb tagada e-residentide toimiv eel- ja järelkontrolliprotsess, võimekus seirata ja analüüsida e-residentide poolt digitaalse identiteedi kasutust ning ebasoovitava tegevuse ilmnemisel tunnistada e-residendi digitaalne identiteet kohe kehtetuks.

Riskide maandamisel on suurim katsumus kolmandatest riikidest pärit taotlejate (51% taotlejatest) taustakontrolli võimekus. Enim taotlusi kolmandatest riikidest tuleb Ukrainast, Türgist, Hiinast, Indiast ja Pakistanist, nemad moodustavad 21% kõigist taotlejatest. Kuna kolmandate riikidega puuduvad Eestil sageli justiits-, julgeoleku- või õiguskaitsealased koostöösuhted, ei ole võimalik lõpuni veenduda, et taotleja puhul ei esine e-residentsuse väljaandmist välistavaid asjaolusid.

E-residentsus annab võimaluse piiriüleseks ettevõtluseks. See võib endaga kaasa tuua riski, et süsteemi võidakse kuritarvitada finantskuritegude toimepanemiseks. Eesti kui digiriigi maine ja rahvusvaheline usaldusväärsus sõltub sellest, kui tõhusalt suudetakse selliseid kuritarvitusi ennetada ja tuvastada.

E-residendi digi-ID väärkasutuse juhtumite varajane avastamine ja avalikkuse teavitamine on oluline heidutustöö, mis aitab hoida ebasoovitavaid isikuid ja äritegevusi Eestist eemal.

TABEL 8. E-RESIDENTSUSEGA SEOTUD OLULISIMAD RISKID

1	2	3	4	5
Kolmandatest riikidest pärit taotlejate tausta- kontrolli keerukus võib soodustada ebasobiva isiku saamist e-residendiks	E-residendi digi-ID kasutamisega seotud risk (digi-ID kasutamine teise isiku poolt)	Rahapesu ja terrorismi rahastamise risk	E-residendi maksu- käitumisega seotud risk	E-residendiga seotud rikkumiste menetlemise keerukus võib takistada õiguse- mõistmist
Eestil ei ole kõigi riiki- dega toimivaid justiits-, julgeoleku- ega õigus- kaitsealaseid koostöö- suhteid. Seetõttu on sageli keeruline (või võimatu) veenduda isiku kriminaalse tausta ja kuritegelike sidemete puudumises või hin- nata temast lähtuda võivat muud avaliku korra või julgeoleku- ohtu.	E-residendi digi-ID kasutamine teise isiku poolt digi-ID teadliku üleandmise, varguse või e-residendi surma- järgse kasutuse tõttu, mille tagajärjel pääseb Eesti e-teenustele ligi valeidentiteediga isik.	Ettevõtte loomine Ees- tis ilma füüsilise kohal- olekuta võib soodus- tada ebaseaduslikku majandustegevust. Eestit võidakse kasu- tada transiitriigina rahapesuks või terro- rismi rahastamiseks. Kuritegeliku ära- kasutamise suhtes on haavatavamad nähtava majandustegevuseta, kuid registreeritud ettevõtted.	Juriidilised isikud, mis on seotud e-residenti- dega, võivad kasutada Eesti ettevõtluskesk- konda kas iseenda või tehingupartneri maksu- kohustuse optimeeri- miseks või vältimiseks. See võib sattuda vastu- ollu Eesti, nende kodu- riigi või muude riikide maksuseadustega.	Kuna e-resident on välismaalane, siis on temaga seotud õigusemõistmine (haldus-, süüteo-, kohtu- või täite- menetluse raames) keeruline ja aega- nõudev. Kui rikkumisi ei õnnestu menetleda, võib see kahjustada Eesti mainet ja usaldusväärset rahvusvahelist.

Uue jätkustrateegia eesmärk on tutvustada Eestit kui atraktiivset sihtkohta välismaa ettevõtjatele, kes on end juba ausa äritegevusega tõestanud ja soovivad oma äri kasvatada (FLB-d). Selline lähenemine aitab vähendada finantskuritegevuse riske, sest keskendutakse läbipaistva ärimudeliga, reaalselt tegutsevatele ja Eestiga sidet luua soovivatele ettevõtjatele.

Peamised eesmärgid

- Tagada, et e-residentide tegevus vastaks Eesti ja rahvusvahelistele õigusaktidele.
- Vähendada e-residendi digi-ID väärkasutamise riski.
- Luua mehhanismid riskantsete taotluste ja e-residentide tegevuse varajaseks tuvastamiseks.
- Säilitada Eesti kui digiriigi usaldusväärne kuvand.
- Arendada programmi nii, et see püsiks konkurentsivõimeline, ent turvaline.

Riskide maandamise meetmed

- Piirata e-residendi digi-ID väljastamist nende riikide kodanikele, millega Eestil puudub justiits-, julgeoleku- või õiguskaitsealane koostöösuhe.
- Kontrollida e-residentsuse taotleja biomeetrilist isikusamasust kaugtoiminguna: tema isiku- ja dokumendiandmed ning foto saab Eesti riik juba koos taotlusega, mis suurendab isikusamasuse kontrolli tõsikindlust ja tugevdab dokumendi ehtsuse

kontrolli. Andmeid kontrollitakse automaatselt riiklike andmekogude alusel, mis kasvatab eelkontrolli võimekust.

- E-residentide taustakontrolli tõhustamiseks liidestada menetlusinfosüsteem täiendavate andmebaasidega (nt majandustegevuse register).
- Täpsemalt kategoriseerida e-residendi staatuse taotlejate ja e-residentide (sh nende ettevõtete) riskitase lähtuvalt rahapesuriskidest, mis võimaldab suunata järelevalve fookuse kõrgema riskitasemega isikutele.
- Koostada e-residentidele maksuteemalisi juhendmaterjale ja korraldada sel teemal vebinare, et tagada nende suurem teadlikkus maksureeglitest.
- Suurendada Politsei- ja Piiri-valveameti järele-valve võimekust e-residentide kontrolliks (täiendav menetlusressurss).

Möödikud

Riskide möödikud töötatakse välja eraldiseisvas riskijuhtimise raamistikus.

2.3.5. Uute äriarendussuundade tuvastamine ja analüüs

E-residentsuse programmi pikaajalise edu ja konkurentsivõime tagamiseks on vaja pidevalt otsida uusi äriarendusvõimalusi ning olla avatud innovatsioonile. Selles alapeatükis kirjeldatakse protsessi, kuidas programmi meeskond kavatseb regulaarselt teha kvalitatiivseid analüüse, et tuvastada uusi võimalikke suundi ja tagada, et e-residentsus vastab pidevalt muutuva ettevõtlusmaailma vajadustele.

Regulaarne kvalitatiivne analüüs

- **Eesmärk:** tuvastada programmi uusi arendus- ja ärisuundi.
- **Meetod:** teha regulaarselt (vähemalt kord strateegiaperioodil) kvalitatiivseid intervjuusid erinevate sidusrühmadega, sealhulgas:
 - e-residentidega (eri valdkondadest, erineva suurusega ettevõtetest);
 - arvamusiidritega Eestist ja välismaalt;
 - teenusepakkujatega (pangad, õigusnõustajad, raamatupidajad jt);
 - ettevõtluse toetamise organisatsioonid (kiirendid, inkubaatorid, EIS);
 - Eesti valitsusasutused (nt. Politsei- ja Piirivalveamet, Maksu- ja Tolliamet, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).
- **Intervjuude fookus:**
 - programmi kasvuvõimalused;
 - kitsaskohad ja probleemid, millega e-residendid Eestis ettevõtlusega tegeledes kokku puutuvad;
 - teenuste ja lahenduste vajadused, mida praegu ei pakuta;
 - uued tehnoloogilised suundumused ja ärimudelid, mis võivad mõjutada e-residentsust;

- konkurentsialukord ja teiste riikide sarnaste programmide hea tava.
- **Analüüsi tulemused**
 - Kvalitatiivse analüüsi tulemuste põhjal koostatakse ülevaade, mis sisaldab uute arendus- ja ärisuundade soovitusi.
 - Ülevaadet kasutatakse ka strateegiliste otsuste tegemise ja uute projektide planeerimise alusena.

Teadus- ja arendustegevus

E-residentsuse programmi meeskond tegeleb pidevalt teadus- ja arendustegevusega, et leida uusi ja uuenduslikke lahendusi. Uute suundade väljatöötamise rakendamine sõltub selleks antavast ressursist.

Uute suundade väljatöötamise protsess

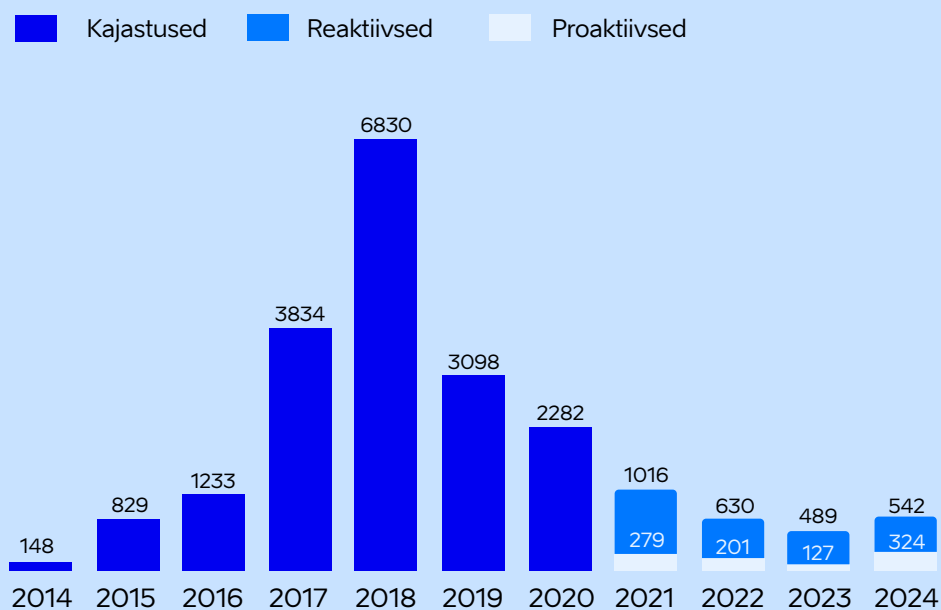
- 1. Ideede kogumine:** koguda uute suundade kohta ideid kvalitatiivsete intervjuude, turu-uuringute, konverentside ja töötubade abil.
- 2. Ideede hindamine:** hinnata kogutud ideid kindlate kriteeriumite (võimalik majandusmõju, teostatavus, vastavus programmi eesmärkidele jm) alusel.
- 3. Prototüüpimine ja testimine:** arendada välja kõige paljulubavamate ideede prototüübid ja testida neid võimalike kasutajate peal.
- 4. Rakendamine:** kui prototüüp osutub edukaks, siis rakendada uus suund programmi raames.

See protsess tagab, et e-residentsuse programm on pidevalt avatud innovatsioonile ja suudab kiiresti reageerida muutuvatele vajadustele.

3. Lisad

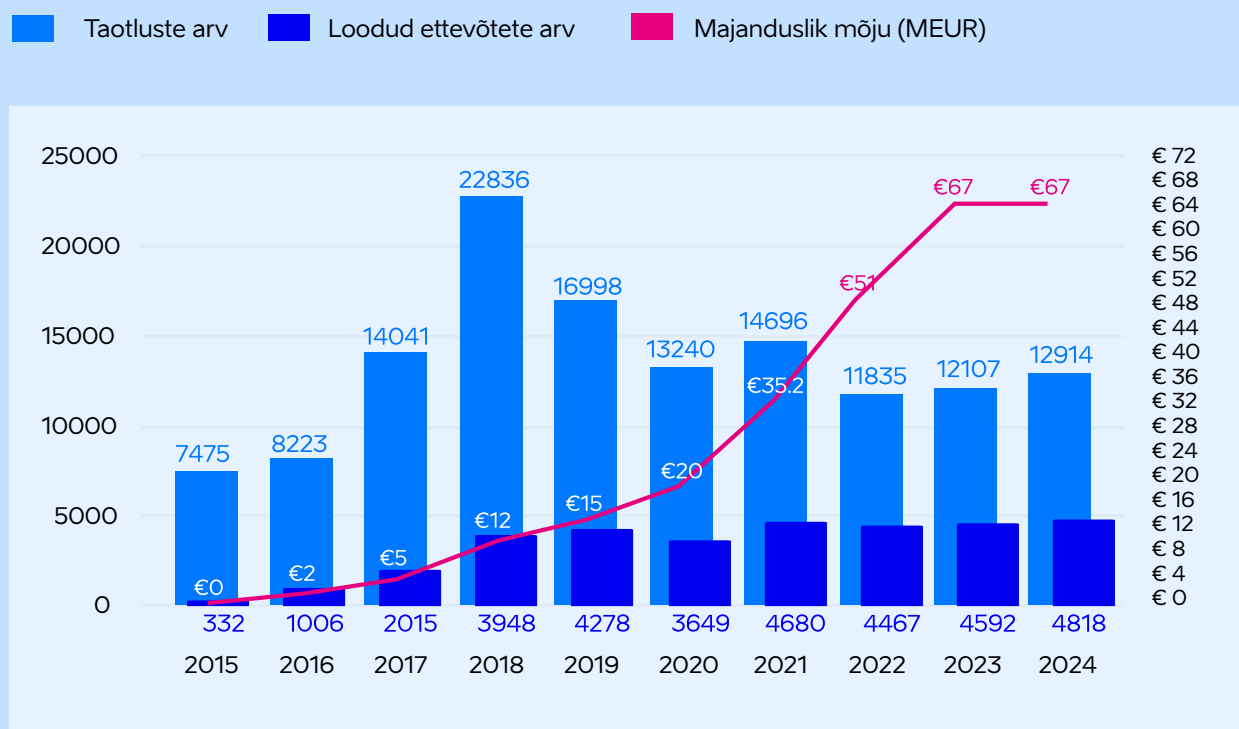
Lisa 1. E-residentsuse programmi reklaami väärtuse ekvivalent 2014–2024

Reklaami väärtuse ekvivalent (ingl *advertising value equivalency, AVE*)

Allikas: [e-residency Global Media Coverage 2014–2024.pdf](#).

Lisa 2. E-residentsuse programmi tulemused 2018–2024

Eelmise perioodi strateegia viis kvaliteetsemate kontaktideni. Kuigi taotluste arv vähenes ja asutatud ettevõtete arv jäi samaks, suurenes maksutulu.

Lisa 3. Jätkustrateegia 2022–2025 tegevuste staatus

Tegevus- valdkond	Tehtud	Töös	Töös, aga liigub edasi soovitud aeglasemalt	Loobutud	Loobutud olude sunnil
Kasutajakogemuse parandamine	3/8	0	3/8	1/8	1/8
Teenuste paketi täiustamine	4/14	2/14	2/14	1/14	5/14
Müügitegevuse parandamine	2/4	2/4	0	0	0

Legend

	Tehtud
	Töös
	Töös, aga liigub edasi soovitud aeglasemalt
	Loobutud
	Loobutud olude sunnil

[Jätkustrateegia 2022–2025 tegevuste nimekiri](#)

1. Toote kasutajakogemuse parandamine

TEHTUD ●●● TÖÖS, AGA LIIGUB EDASI AEGLASELT ●●●
 LOOBUTUD OLUDE SUNNIL ● LOOBUTUD ●

Korduva taotlemise protsessi ja vormi lihtsustamine

Olemasoleva hankepartneri ärakasutamine — järgmised väljastuskohad

Konsulaarmissioonide pilootprojekt VM-is 2022

eIDAS-e nõuetele vastava kaugtuvastuse lahendusega tegelev projektijuht PPA-sse

Ettevõtte loomise muutuste kavandamine võimaldamaks ettevõtet *sandbox*-režiimis käivitada juba enne lõpliku digitaalse ID-vahendi kättesaamist: analüüs (õigus, IT ja muu vajalik) koostöös justiitsministri valitsemisalaga 2022. aasta lõpuks

Analüüs e-residentidele suunatud eraldi mobiilipõhise ja kaardivaba digi-ID loomise kohta

Analüüs Smart-ID kasutamiseks enne füüsilise vahendi saamist

e-residentidele oma digi-ID skeem ja ühtne sündmusteenus

2. Teenuste paketi täiustamine

TEHTUD ●●●● TÖÖS ●● TÖÖS, AGA LIIGUB EDASI AEGLASELT ●●
LOOBUTUD OLUDE SUNNIL ●●●●● LOOBUTUD ●

Tugiteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine äri registreerimisel ja haldamisel

Jätkata e-residentsuse äriarenduse tiimi fookuse hoidmist partnerite otsingul sihtturgudel teenuste laiendamiseks ja süvendamiseks

Järgmiste sammude ettevalmistuseks teha sihtklientide seas teenuste kattuvuse uuring

Rakendada Eestis olemasolevaid ettevõtlusprogramme uute teenuste turule toomiseks

Investeerida osa eelarvet ja energiat *Loonshoti/Moonshoti* projektidesse

E-res-i kiirendiprogramm

Uurida võimalikke web3 ja digi-ID kooskasutusvõimalusi

Jätkata koostööd kohalike ja EL-i finantsteenuste pakujatega e-residentide teenindamiseks

Toetada uue valmiva kaugtuvastusmääruse rakendamist turuosaliste poolt

Alternatiivina kaaluda isikusamasuse tuvastamise koostööd välisesinduste ja pankade vahel

Infovahetuse suurendamine riigi ja finantsasutuste vahel vastavalt PwC uuringus toodud ettepanekutele

Riigi riskiisu kaaludes üle vaadata alustava ettevõtte Eestiga tugeva seose näitamise nõue. Leida finantskeskkonnale turvaline viis alustavatele ettevõtetele Eestiga seose tekitamiseks aega anda

Eesti ärikeskkonna arendamine tervikuteenusena (maksundus, uued ärilahendused jm)

Riigi templiga juhend maksumaksjale, millisel puhul ja milliste tunnuste alusel loeme meie Eesti osaühingu oma maksuresidendiks viisil, mis arvestab Eesti digitaalset infrastruktuuri

Valmisolek ja võimekus oma maksumaksjat välismaise maksuhalduri ees kaitsta, juhul kui on täidetud sobivad tunnused

Maksustamise ja halduskohustuste alane piiriülene koostöö mõne sõbraliku riigi maksuhalduriga: halduskohustuste täitmine Eesti reeglite järgi, CIT jagunemine vastavalt sisule või isegi sellest loobumine

3. Müügitegevuse parandamine

TEHTUD ●● TÖÖS ●●

Distributsioonistrateegia juurutamine organisatsioonis (meeskondade tegevused ja fookused vastavalt mudelile)

Valideerimistegevused Suurbritannia, Saksamaa ja Hispaania turul

Mudelite täiendamine ja täpsustamine vastavalt lisanduvatele teadmistele

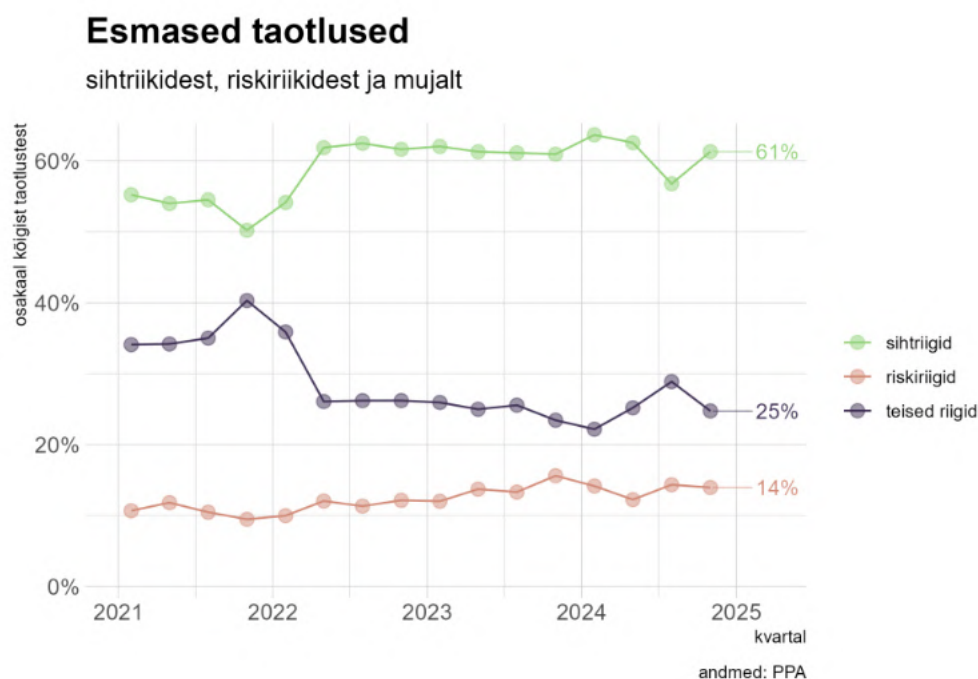
Uute potentsiaalsete segmentide lisamine globaalsete segmentide sekka

Lisa 4. Jätkustrateegia 2022–2025 riskide peamised maandamistegevused ja tulemused

Jätkustrateegia aastateks 2022–2025 nägi ette järgmisi peamisi tegevusi programmiga seotud riskide maandamiseks:

1. keskenduda müügitegevuses turvalistele siht- ja fookusriikidele;
2. teha e-residentide põhjalikum taustakontroll (eel- ja järelkontroll);
3. tõhustada teenuseosutajate kontrolli e-residentide üle;
4. väärkasutusjuhtumite korral peatada või kehtetuks tunnistada e-residendi digi-ID kasutusõigus.

Ühe olulisema riski ennetava meetmena võeti e-residentsuse 2022.–2025. aasta jätkustrateegias suund programmi müügitegevuses siht- ja fookusriikidele, kellega Eestil on toimiv ametialane koostöö. Selle tulemusena on võrreldes 2021. aasta lõpu seisuga kasvanud turvalistest siht- ja fookusriikidest pärit taotluste osakaal 53%-lt 61%-le ja kahanenud muudest riikidest pärit taotluste osakaal 36%-lt 25%-le 2024. aasta lõpuks. Kõrgema riskiga riikidest pärit taotluste osakaal on püsinud alla 15%.

JOONIS. ESMASED TAOTLUSED SIHTRIIKIDEST, RISKIRIIKIDEST JA MUUDEST RIIKIDEST

Põhjalikuma taustakontrolli jaoks võeti kasutusele e-residendi digi-ID uus taotluskeskkond, mis võimaldab saada taotleja tausta ja tema kavatsuste kohta varasemast rohkem infot. Lisaks rakendab Politsei- ja Piirivalveamet alates 2022. aastast e-residendi digi-ID kasutamise üle järelkontrolli automaatlahendust, mis võimaldab kontrollida

e-residendiga seotud riskiinfot regulaarselt ja automaatselt nii Eesti-sisestest kui ka Euroopa Liidu andmekogudest. Samuti võeti 2023. aastal kasutusele e-residentide riskiprofilide täiendatud lahendus.

Nende uute lahenduste kasutuselevõtt on märkimisväärselt tõhustanud e-residentide taustakontrolli protsessi ning aidanud teha paremaid menetlusotsuseid, et filtreerida välja isikuid, kes ei sobi Eesti e-residendiks oma tausta või kavatsuste tõttu. Seda ilmestab trend, mille puhul on negatiivsete otsuste osakaal e-residentsuse esmataotlejate puhul võrreldes strateegiperioodi eelse ajaga 2018. aastal kasvanud 2024. aasta lõpuks 2%-lt 10,9%-le. Märtsis 2022 lõpetati e-residendi esmaste digi-ID-de väljastamine Venemaa ja Valgevene kodanikele.

Kasvanud on ka Eesti riigi võimekus seirata ja analüüsida e-residendi käitumist ning tema digi-ID kasutust, samuti võimalikele väärkasutustele kiiremini reageerida. Kui aastatel 2019–2021 tunnistati järelkontrolli tulemusena kehtetuks 133 e-residendi digi-ID-d, siis aastatel 2022–2024 oli see näitaja kokku 952, st kasv oli ligikaudu seitsmekordne.

Jätkustrateegia 2022–2025 perioodil loodi regulaarne koostööformaad e-residentsuse virtuaalse turuplatsi (e-residency Marketplace) liikmeid koondava Teenusmajanduse Koja e-residentsuse töörühmaga. Toimusid regulaarsed ümarlauad koos avaliku sektori esindajatega, et aidata teenusepakkujatel likvideerida e-residentide teenindamisel ilmnenu kitsaskohti ning valdkonna (nt rahapesu tõkestamise hoolsusmeetmed, maksuhalduri praktika, e-residentsuse menetlusprotsess) reeglistikus paremini orienteeruda.

